

Matti Myrsky

* 18.5.1953 † 29.9.2016

SUOMALAISEN TIEDEAKATEMIAN jäsen, Itä-Suomen yliopiston vero-oikeuden professori Matti Myrsky menehtyi vaikeaan sairauteen 29.9.2016. Hän oli syntynyt 18.5.1953. Myrskyn ura oli niin lakimiehenä kuin tutkijanakin harvinaisen monipuolinen ja tuottelias. Hänelle kertyi mitava kokemus niin käytännön lakimiehen tehtävistä kuin tutkimustyöstä kolmessa eri yliopistossa. Tämä kokemus ilmeni tieteellisen tuotannon aihevalinnoissa ja kysymyksenasetteluissa. Maamme vero-oikeuden tutkimukselle on ollut erinomaista hyötyä siitä varsinkin siitä kokemuksesta, jonka Matti Myrsky sai työskentelystään Korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Matti Myrsky kirjoitti ylioppilaaksi poikakoulusta, Helsingin normaalilyseosta vuonna 1972. Hän valitsi opiskelujensa kohteeksi oikeustieteet ja valmistui tämän tieteenalan kandidaatiksi ripeästi jo vuonna 1975. Valmistuttuaan hän jatkoi opintojaan kauppätieteiden puolella ja hän valmistui ekonomiksi vuonna 1978. Kahden tutkinnon yhdistelmä oli oiva pohja vero-oikeudellisten jatko-opintojen harjoittamiselle ja Myrsky suorittikin oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon vuonna 1984 sekä väitteli oikeustieteen tohtoriksi vuonna 1988 teemasta *Osakeyhtiön ja sen osak-*

keenomistajan kahdenkertaisesta verotuksesta. Varatuomarin arvon hän oli saanut vuonna 1979.

Myrsky aloitti työuransa asianajotoimistossa, josta hän siirtyi tuomioistuinharjoittelun suorittuaan vuonna 1979 veroasioiden esittelijäksi Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Päätoiminen yliopistotutkija hänestä tuli vuonna 1983, jolloin hän aloitti Vaasan kauppakorkeakoulussa finanssioikeuden apulaisprofessorin sijaisena. Hänet nimitettiin Turun yliopiston finanssioikeuden apulaisprofessoriksi vuonna 1991 ja Joensuun yliopiston (nytemmin Itä-Suomen yliopiston) vero-oikeuden professoriksi vuonna 1998. Tätä tehtävää hän hoiti kuolemaansa asti. Suomalaisen Tiedeakatemia jäseneksi hänen nimitettiin vuonna 2015.

Tutkijana Myrsky oli Suomen tuotteliaimpia oikeustieteen tutkijoita. Hänen 60-vuotisjuhlakirjaansa sisältyvä julkaisu-luettelo on tiiviillä painoasulla jopa 18 sivun mittainen. Oikeustieteen alalla Myrskyn oppiaine on erityinen, sillä tutkimuskohdetta ei voi pitää mitenkään staattisena verolakien alituisten muutosten vuoksi. Vastuullisen oppituolin haltijan velvollisuus onkin huolehtia siitä, että niin oppimateriaali kuin alan tutkimustietokin py-

syvät ajan tasalla. Matti Myrskylä oli käytännön kokemuksen ja monipuolisen koulutuksen ansiosta erinomaiset edellytykset menestyä alallaan.

Matti Myrsky julkaisi vuosittain ja oppiaineessaankin harvinaisen monipuolisesti. Monografioita, oppikirjoja ja artikkeleita ilmestyi esimerkiksi elinkeinoverotuksesta, kansainvälisestä verotuksesta, yleishyödyllisten yhteisöjen verotuksesta, verotusmenettelystä sekä hallinto-oikeudellisista ennakkopäätöksistä. Esimerkit osoittavat, että Myrsky oli vero-oikeuden tutkijana erittäin laaja-alainen ja hallitsi molemmat finanssioikeuden keskeiset osat: vero-oikeuden ja finanssihallinto-oikeuden.

Matti Myrskyn julkaistu tuotanto osoittaa käsiteltävien aihepiirien vakuuttavaa tuntemusta ja hän liikkui vaivattomasti niin veroteoreettisissa kysymyksissä kuin oikeustapausten yksityiskohdissa. Hän avasi uusia latuja kirjoittamalla muun muassa veropoliittisen päätöksenteon prosesseista esimerkkinä vaikkapa eduskuntakäsittelyt. Hänen tuotantonsa ydin oli kuitenkin finanssioikeuden alaan luettavien säännösten systematisoinnissa ja tulokinnassa. Tätä perinteistä lainopin tutkimustehtävää täyttäessään Myrsky ei laiminlyönyt mitään tuloverotuksen ja verotusmenettelyn osa-aluetta. Jotkut teemat, kuten yleishyödyllisten yhteisöjen verotus ja koulutusmenojen verokohtelu, toistuivat hänen tuotannossaan, mistä saataan päätellä jotakin hänen tutkimusmieltymyksistään.

Myrskyn monipuolisuus ja ahkeruus ilmeni myös siten, ettei hän vähätellyt pienimuotaisempien kirjoitusharjoitusten arvoa. Oikeuskulttuurissamme liikkuvien virtausten tärkeänä mittarina on uusien tieteellisten tutkimusten ja ajankohtaisten

oikeustapausten herättämä keskustelu. Saattaa olla, ettei tieteellinen palkitsemisjärjestelmä noteeraa tällaiseen keskusteluun osallistuvien tutkijoiden panosta riittävästi, mutta ainakin lainkäyttäjän kannalta kirja-arvostelut ja oikeustapauskomentit ovat tervetulleita. Asiantuntevaa kriittistä keskustelua voisi olla nykyistä enemmänkin. Myrsky ei vieroksunut tätä aluetta, vaan kirjoitti ahkerasti ja taitavasti kirja-arvosteluja sekä oikeustapauskomentteja alaltaan.

Matti Myrsky seurasi aktiivisesti myös oikeusteoreettista kirjoittelua sekä talous- ja veropoliittista yhteiskunnallista keskustelua. Oikeudellista tutkimusta vakavasti harrastava joutuu pohtimaan perustavaa kysymystä, miten vakuuttaa tiedeyhteisö siitä, että tutkimuksessa esitetty kanta vastaa voimassaolevaa oikeutta. Kysymys kuulostaa maallikosta triviaalilta, mutta on lopulta oikeustutkimuksessa perustava. Myrsky käsitteli tätä kysymystä kenties selvimmin ennakkopäätösten merkitystä verotuksessa koskevissa tutkimuksissaan, joissa hänen kirjoitti nähtävälle oman käsityksensä vero-oikeuden oikeuslähteopista.

Matti Myrskyn oppiaine on oikeustieteessä sikäli poikkeuksellinen, että se on hyvin läheisessä yhteydessä yhteiskunnalliseen vallankäyttöön. Vero-oikeudelliset säännökset saavat sisältönsä ja muuttuvat muihin oikeudenaloihin verrattuna varsin tiheään kulloinkin hallitusvaltaa käyttävän poliittisen tahdon suunnan ja valtiontalouden tilan ehdoilla. Nämä vero-oikeuden ulko-oikeudelliset edellytykset olivat myös Matti Myrskyn valppaassa seurannassa. Hän kirjoitti jo vuonna 1999 yleisesityksen valtionalousoikeudesta ja hänen uransa loppuvaiheen tärkeitä teoksia olivat eräänlaista synteesiä edustavat *Suo-*

men veropolitiikka (2013) ja *Suomen finanssioikeus* (2014 yhdessä Niko Svenskin ja Tomi Voutilaisen kanssa).

Matti Myrskyn tuotannon laajuutta ja monipuolisuutta saattaa selittää se, että hän pysyi läpi työuransa uskollisena omaksumalleen työtavalle. Myrsky kirjoitti tutkimuksensa kotonaan tai vapaa-ajan tilallaan. Näin hän saattoi varata parhaat hetkensä vuorokaudesta häiriöttömään kirjoittamiseen. Kahteen otteeseen professuuriin liittyvien opetus- ja hallintotehtävien hoito sai keskeytyä Suomen Akatemian apurahan ansiosta – ja tulosta syntyi. Yliopistotyöhön liittyvät opetus- ja hallintovelvoitteet hän hoiti laitoksella, minkä lisäksi hän erityisesti arvosti henkeviä kahvilakeskusteluja. Helsingin matkoja Myrsky saattoi tehdä vain vaihtaakseen ajatuksia niiden kanssa, joiden näkemyksiä oli kaivannut.

Tämän kirjoittajalla oli kunnia kuulua Matin ystäväpiiriin. Hänen tieteenulko-puoliset kiinnostuksen kohteensa olivat hyvin monipuoliset, kuten sivistystä arvostavalta ihmiseltä voi odottaa. Hankasalmen myllytilan kirjaston laajuus ja monipuolisuus hämmästyttivät kaikkia siellä vierailleita. Musiikki, eri muodoissaan, oli Matille tärkeä henkireikä. Hän harrasti ak-

tiivisesti kuorolaulua ja irrotteli joskus musiikin kanssa vapaamminkin. Toisinaan Hankasalmen vieraat saattoivat huomata osallistuvansa Matin kehittelemään versioon pumtsipumista: Matti soitti ja vieraiden tuli tunnistaa virsi tai maakuntalaulu.

Matin elämän tärkein tukijalka oli perhe. Jo kouluaikana syttynyt rakkaus Satuun kesti loppuun asti. Ikäpolvessani näin pitkä ja eheä parisuhde alkaa olla harvinaisuus. Kolmen lapsen elämään osallistuminen kasvatti Matin omin sanoin kaikkia osapuolia. Jo lapsuudesta tuttu Hankasalmen kaunis myllytila oli paikka, jossa Matti mieluiten vietti aikaa läheistensä kanssa ja jonne hän myös kutsui meitä ystäviään.

Matin seurallisuuteen ja vieraanvaraisuuteen liittyi annos määrätietoisuutta, hän ohjasi ystävänsä usein syviin keskusteluihin yhteiskunnan ja elämän peruskysymyksistä. Olemme useammallakin porukalla pohtineet Hankasalmella kansantalouden tai yliopistolaitoksen tilaa, sodan syitä, musiikin olemusta, häpeän kokemusta, isäsuhteen merkitystä, parisuhteen arvoa ja sukupolvien jatkumoa joitakin esimerkkejä mainitakseni. Joihinkin käsiteltyihin ongelmiin saatoimme ehkä löytää ratkaisun, jotkut jäivät ratkaisematta.

Juha Häyhä